2024/2146

5.8.2024.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/2146

od 2. kolovoza 2024.

o privremenim hitnim mjerama kojima se za godinu 2024. odstupa od određenih odredaba Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i od Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/891 radi rješavanja posebnih problema u sektoru vina i sektoru voća i povrća uzrokovanih nepovoljnim meteorološkim pojavama

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 221. stavak 1.,

budući da:

(1) Stalna suša zabilježena u jesen 2023. kao i u razdoblju zime i proljeća 2024. nastavila je snažno utjecati na sektor vina, posebno u južnoj Italiji i Španjolskoj. Dugotrajne prekomjerne padaline u proljeće 2024. u drugim proizvodnim regijama, posebno u sjevernoj Italiji i Francuskoj, vinogradare su spriječile da na vrijeme obave određene aktivnosti. Vinogradari u dotičnim regijama suočili su se s iznimnim poteškoćama. Španjolska, Italija i Francuska obavijestile su Komisiju o toj situaciji i od nje zatražile da poduzme odgovarajuće mjere u pogledu odobrenja za sadnju vinove loze koja istječu 2024. I druge su države članice pogođene tim ekstremnim pojavama sa sličnim posljedicama te bi također mogle svoje vinogradarske regije utvrditi kao najviše pogođene.

(2) Konkretno, iznimno suhi uvjeti, s jedne strane, i prekomjerne ukupne padaline, s druge strane, vinogradare su spriječili u obavljanju radova u vinogradu koji se obično obavljaju u razdoblju jeseni, zime i proljeća, kao što su čišćenje i priprema tla, sadnja nove vinove loze ili cijepljenje. U regijama pogođenima iznimnom sušom ili prekomjernim padalinama takve se aktivnosti ne mogu obavljati zbog suhoće tla i izuzetno nepovoljnih uvjeta za uzgoj novih nasada ili zbog nemogućnosti pristupa parcelama i obrade tla u slučaju prekomjernih padalina.

(3) Člankom 62. stavkom 3. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 1308/2013 predviđeno je da odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju vinove loze vrijede tri godine od datuma njihove dodjele. Člankom 68. stavkom 2. prvim podstavkom te uredbe utvrđeno je da odobrenja dodijeljena nakon konverzije prava sadnje imaju isto razdoblje valjanosti kao i izvorna prava sadnje. Tijekom razdoblja valjanosti svakog izdanog odobrenja vinogradari obično odlučuju koje će sorte i vrstu vina proizvoditi u novim vinogradima, pripremaju tlo u jesen ili zimu i nabavljaju novu vinovu lozu, koja se potom sadi u proljeće jer je to najprikladnije doba godine za sadnju.

(4) Zbog nepovoljnih meteoroloških pojava vinogradari koji imaju odobrenja za sadnju u regijama pogođenima sušom ili prekomjernim padalinama koja istječu 2024. nisu mogli iskoristiti ta odobrenja tijekom proljeća zadnje godine njihove valjanosti kako je bilo planirano. Budući da nije moguće predvidjeti trajanje takvih nepovoljnih meteoroloških pojava i njihovih posljedica, nije sigurno da će ti vinogradari moći iskoristiti svoja odobrenja za sadnju u odgovarajućim razdobljima valjanosti. Vinogradari bi morali saditi vinovu lozu tijekom vrućeg dijela godine, a time i u manje prikladnom trenutku ciklusa uzgoja, u teškim uvjetima i uz dodatne troškove, u vrijeme kad je sektor vina već pogođen nepovoljnim tržišnim uvjetima.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(5) Stoga, kako bi se izbjegao gubitak odobrenja za sadnju novih nasada ili brzo pogoršanje uvjeta u kojima bi se sadnja morala provoditi u regijama za koje države članice utvrde da su pogođene sušom ili prekomjernim padalinama 2024., treba bez odgode dopustiti jednogodišnje produljenje valjanosti odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju koja istječu 2024. u regijama pogođenima sušom ili prekomjernim padalinama.

(6) Valjanost odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju izdanih na temelju članka 64., članka 66. ili članka 68. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 koja istječu 2024., a trebaju se iskoristiti u regijama za koje su države članice utvrdile da su bile pogođene sušom ili prekomjernim padalinama tijekom proljeća 2024. trebalo bi stoga produljiti za dodatnih 12 mjeseci od njihova trenutačnog datuma isteka 2024. kako bi se dotičnim vinogradarima omogućilo da zasade vinovu lozu 2025.

(7) S obzirom na te poteškoće, vinogradarima u regijama pogođenima sušom ili prekomjernim padalinama trebalo bi dopustiti i da ne iskoriste svoja odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju koja istječu 2024. bez upravne sankcije iz članka 62. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ako ne žele proširiti svoju vinogradarsku površinu.

(8) Iznimno nepovoljne meteorološke pojave koje su u proljeće 2024. pogodile više regija nanijele su ogromne štete proizvodnji voća i povrća. Mraz u Austriji i Češkoj u travnju 2024. te mraz u travnju 2024. i tuča u svibnju 2024. koji su pogodili Poljsku bili su izuzetno jakog intenziteta i utjecali su na znatne površine i udio nacionalne proizvodnje. Nepovoljne meteorološke pojave u proljeće 2024. teško su pogodile proizvodnju voća i povrća i u drugim proizvodnim regijama u Uniji.

(9) Kako bi se ublažile posljedice mraza u travnju 2024. i tuče u svibnju 2024., Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2024/2030 ([2]) predviđena je hitna financijska potpora za pogođene proizvođače u sektoru voća i povrća te sektoru vina u Austriji, Češkoj i Poljskoj koji su pogođeni nepovoljnim klimatskim prilikama. Međutim, ta je financijska potpora namijenjena pogođenim proizvođačima, a nepovoljne meteorološke pojave uzrokovale su i veće probleme priznatim proizvođačkim organizacijama u sektoru voća i povrća.

(10) S obzirom na te iznimno nepovoljne meteorološke pojave, mnoge priznate proizvođačke organizacije i udruženja proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća koji glavnu djelatnost obavljaju u pogođenim regijama suočavaju se sa znatnim smanjenjem proizvodnje svojih pridruženih proizvođača. Kako bi se ublažile posljedice takvog smanjenja proizvodnje i njegovi učinci na njihov status priznatosti i moguću suspenziju plaćanja za njihove tekuće operativne programe, proizvođačke organizacije u pogođenim regijama trebale bi 2024. biti izuzete od odredaba utvrđenih u članku 11. stavku 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/891 ([3]) u pogledu obveze da gospodarska vrijednost prodanih proizvoda proizvođača koji nisu članovi proizvođačke organizacije ili udruženja proizvođačkih organizacija mora biti niža od vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište proizvođačke organizacije ili udruženja proizvođačkih organizacija.

(11) Prethodno opisane posljedice iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u sektoru vina i sektoru voća i povrća ne smatraju se tržišnim poremećajima u smislu članka 219. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Naime, izravni je učinak navedenih meteoroloških pojava, s jedne strane, nemogućnost nastavka planiranih aktivnosti sadnje vinove loze, i s druge strane, drastično smanjenje vrijednosti djelatnosti koje proizvođačke organizacije obavljaju sa svojim pridruženim proizvođačima. Nijedna od tih dviju situacija ne smatra se tržišnim poremećajem. Nisu nastale ni zbog bolesti životinja ili bilja ni zbog krize povjerenja potrošača iz članka 220. te uredbe. Situacije obuhvaćene ovom uredbom čine posebne probleme u smislu članka 221. Uredbe (EU) br. 1308/2013 koji se ne mogu riješiti mjerama

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2024/2030 od 23. srpnja 2024. o utvrđivanju hitne financijske potpore za sektor voća i povrća te sektor vina koji su pogođeni nepovoljnim klimatskim prilikama u Austriji, Češkoj i Poljskoj u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2024/2030, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2030/oj).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/891 od 13. ožujka 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu sektora voća i povrća te prerađevina voća i povrća i o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu novčanih kazni koje će se primjenjivati u tim sektorima i o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 543/2011 (SL L 138, 25.5.2017., str. 4., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/891/oj).

poduzetima u skladu s člancima 219. ili 220. te uredbe.

(12) S obzirom na razmjere iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u proljeće 2024. i neizvjesnost koja vlada na tržištima u određenim regijama u sektoru vina, nužno je ublažiti te poteškoće tako da se, u mjeri koja je prijeko potrebna i samo za 2024., uvedu odstupanja od određenih odredaba Uredbe (EU) br. 1308/2013 i Delegirane uredbe (EU) 2017/891 koje se primjenjuju na odobrenja za nove nasade vinove loze koja istječu 2024. i odobrenja za ponovnu sadnju vinove loze koja su valjana, ali još nisu iskorištena u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe u sektoru vina te na priznate proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama.

(13) Države članice trebale bi obavješćivati Komisiju o provedbi ove Uredbe kako bi se Uniji omogućilo praćenje učinkovitosti mjera koje se njome uvode.

(14) Budući da mjere treba hitno poduzeti, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

(15) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Privremena odstupanja od Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu odobrenja za sadnju vinove loze

1. Države članice utvrđuju vinogradarske regije na svojem državnom području koje su tijekom zime i proljeća 2024. bile pogođene jakom sušom ili prekomjernim padalinama, u tolikoj mjeri da su vinogradare spriječile da poduzmu potrebne aktivnosti povezane sa sadnjom vinove loze tijekom tih godišnjih doba.

2. Odstupajući od članka 62. stavka 3. prvog podstavka prve rečenice i članka 68. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013, odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju dodijeljena u skladu s člancima 64., 66. i člankom 68. stavkom 1. te uredbe koja istječu 2024., a trebaju se iskoristiti u regijama iz stavka 1. ovog članka istječu 12 mjeseci nakon njihova početnog datuma isteka.

3. Odstupajući od članka 62. stavka 3. prvog podstavka druge rečenice Uredbe (EU) br. 1308/2013, vinogradari koji imaju odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju koja istječu 2024. i trebaju ih iskoristiti u regijama iz stavka 1. ovog članka, ne podliježu upravnim sankcijama ako ne iskoriste ta odobrenja, pod uvjetom da do 31. prosinca 2024. obavijeste nadležna tijela da ne namjeravaju iskoristiti svoje odobrenje i da ne žele iskoristiti produljenje valjanosti iz stavaka 1. ili 2. ovog članka.

Članak 2.

Privremeno odstupanje od članka 11. stavka 2. Delegirane uredbe (EU) 2017/891

Odstupajući od članka 11. stavka 2. Delegirane uredbe (EU) 2017/891, ograničenje prema kojem proizvođačka organizacija može prodavati proizvode proizvođača koji nisu članovi proizvođačke organizacije ili udruženja proizvođačkih organizacija samo ako je gospodarska vrijednost te djelatnosti niža od vrijednosti njezine proizvodnje stavljene na tržište ne primjenjuje se u 2024. na proizvođačke organizacije koje su u proljeće 2024. bile pogođene nepovoljnim meteorološkim pojavama.

Članak 3.

Obavijesti

1. Države članice dužne su do 31. ožujka 2025. obavijestiti Komisiju jesu li provele odstupanja iz članka 1. za sektor vina te joj, ako je to relevantno, dostaviti sljedeće informacije:

(a) regije u kojima su primijenjena odstupanja iz članka 1. stavaka 2. i 3.;

(b) područje na koje se odnose odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju čija je valjanost produljena za 12 mjeseci primjenom članka 1. stavka 2.;

(c) područje na koje se odnose odobrenja za sadnju i ponovnu sadnju koja su istekla 2024., a za koja je vinogradar koji je nositelj odobrenja odustao od produljenja valjanosti primjenom članka 1. stavka 3.

2. Države članice dužne su do 31. ožujka 2025. obavijestiti Komisiju jesu li provele odstupanje iz članka 2. za sektor voća i povrća te joj, ako je to relevantno, dostaviti sljedeće informacije:

(a) regije u kojima je primijenjeno odstupanje iz članka 2.;

(b) broj priznatih proizvođačkih organizacija koje primjenjuju odstupanja iz članka 2.

3. Obavijesti Komisiji iz ovog članka dostavljaju se u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2017/1183 ([4]).

Članak 4.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 5. kolovoza 2025.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. kolovoza 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1183 od 20. travnja 2017. o dopuni uredaba (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji (SL L 171, 4.7.2017., str. 100., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).